

**EVROPSKA DIMENZIJA POUKA
GEOGRAFIJE – III. MEDNARODNA
KONFERENCA V BANSKI BYSTRICI
(SLOVAŠKA) 22. IN 23. MAREC 2000**
Ana Vovk Korže

Organizacijo in izvedbo tokratne mednarodne konference o evropski dimenziji pouka geografije je prevzela Katedra za geografijo na Univerzi Mateja Bela v Banskí Bystrici na Slovaškem. Mesto Banská Bystrica leži v dolini reke Hron, ki teče skozi mesto. Univerzo Mateja Bela najdemo v zahodnem delu mesta, od koder se odpira pogled na smučarski center Nizke Tatry na severu in Slovaško rudogorje na jugu.

Katedra za geografijo je v sklopu fakultete prirodoslovnih ved in je po velikosti (številu zaposlenih) srednje velika, saj šteje 11 redno zaposlenih in 7 pogodbenih sodelavcev. Izvedbo konference je vodila dr. Katarina Čizmarova, ki na Katedri za geografijo predava regionalno geografijo ter didaktiko geografije.

Univerza Mateja Bela v Banskí Bystrici povezuje prirodoslovno (leva stran stavbe) in humanistično fakulteto (desna stran). Geografija je na prirodoslovni fakulteti (foto: A. Vovk Korže).

Stari del mesta je obnoven, široka promenada pa namenjena le pešcem. Velika razlika je med starejšim delom mesta, ki je večinoma obnoven in kjer se stavbe fiziognomsko dopolnjujejo, ter obrobjem mesta, ki je izrazito »blokovsko« (foto: A. Vovk Korže).

Kot je povedala sama, pestijo katedro finančne težave, zaradi katerih si ne morejo kupiti sodobnejše opreme za izvajanje seminarjev, vaj in predavanj. Konferenca je bila nadaljevanje prve in druge konference o evropski dimenziji pouka geografije, ki sta se začeli leta 1998 in 1999. Prva konferenca je bila v Ostravi na Katedri za socialno geografijo Pridoslovne fakultete ostravske univerze Češke republike. Konferenco je vodil dr. Arnošt Wahla. Lansko leto je v Sosnowiecu (na Poljskem, severozahodno od Krakowa) potekala konferenca z naslovom Pouk geografije v dobi transformacije v organizaciji Univerze Slaski na Katedri za didaktiko geografije. Organizacijo je pripravil dr. Adam Hibsz. Letošnja tretja konferenca v Banskí Bystrici je bila namenjena ugotavljanju realizacije evropske dimenzije pri pouku geografije na vseh stopnjah šolanja.

Cilji konference so bili:

- predstaviti pogoje in možnosti za realizacijo evropske dimenzije pouka v geografskem izobraževanju,
- aktualizirati pouk geografije Evrope (vnesti poznavanje sodobnih procesov v Evropi),
- izdati zbornik prispevkov (najavljenih je bilo 26 referentov),
- poročati sekciji geografskega izobraževanja (Banská Bystrica) o sklepih konference ter o stanju geografskega izobraževanja udeleženi držav.

Ciljem konference je sledila vsebinska usmerjenost prispevkov, ki so bili razvrščeni v tri skupine: pouk geografije Evrope v osnovni in srednji šoli ter na fakulteti, priprava učitelja geografije na poučevanje o geografiji Evrope ter realizacija geografskega izobraževanja (metode in oblike poučevanja, proces ter multimedij-ska podpora). Konferenco je dopolnjevala razstava učbenikov, šolskih atlasov in delovnih zvezkov s tematiko geografije Evrope (na razstavi so se znašli tudi slovenski učbeniki, ki jih je dr. Čizmarova s ponosom pokazala udeležencem).

Po slavnostni otvoritvi dvodnevne konference, pozdravil nas je dekan fakultete, je sledila predstavitev prvega sklopa referatov. Če navedem le nekaj naslovov: »Evropa v geografskem izobraževanju v srednji šoli«, »Realizacija evropske dimenzije v osnovnih šolah na Češkem«, »Realizacija geografskega izobraževanja geografije Evrope na FPV UMB v Banskí Bystrici«, »Evropska dimenzija izobraževanja v geografiji na Zahodnočeški univerzi v Plznu«. Avtorica tega prispevka je predstavila usmerjenost regionalne geografije v Sloveniji v novi devetletni osnovni šoli, v gimnazijah ter na fakultetah s poudarkom na visokošolskem študiju regionalne geografije Evrope na fakulteti. Evropska dimenzija pouka geografije se je na naših šolah že uveljavila, o čemer sta pisala dr. J. Kunaver in mag. T. Resnik Planinc z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

O poučevanju regionalne geografije Evrope so poročali referenti iz Češke, Madžarske in Poljske (pa

seveda iz Slovenije). Skupna ugotovitev v diskusiji je bila, da je v pouk geografije nujno vključevati vsebine EU in da se o evropski dimenziji lahko učijo posredno preko projektov za dijake in učence. V naslednjih tematskih sklopih so sledili referati o teoretskih postavkah prirodoznanstvenega izobraževanja, o znanju učencev osnovnih šol o EU, o aktualnih informacijah z interneta o realizaciji evropske dimenzije pri pouku geografije ter o multimedijskih programih za poučevanje procesov v evropski integraciji.

Zanimiva je ugotovitev, da je zasnova vsebin regionalne geografije Evrope podobna na Slovaškem, Češkem, v Sloveniji in na Poljskem. Obravnavani fizično- in družbenogeografski elementi so kavzalno povezani. K temu pripomorejo tudi kvalitetni učbeniki in delovni zvezki. Manj pa je poudarka na sodobnih procesih, ki se danes odvijajo v Evropi in ki nimajo regionalnih meja. Premalo so poudarjena izhodišča za ohranitev majhnih narodov (ohranjanje multikulturnosti), varovanje okolja (ekologizacija) in globalizacija kot svetovni in neustavljivi proces, ki že danes vpliva na gospodarsko usmerjenost posameznih držav.

Med udeleženci konference, ki so prišli iz sosednjih držav Slovaške (razen iz Avstrije), je bilo čutili veliko podobnih razmišljanj. Sklepna ugotovitev konference je bila, da se je evropska dimenzija pouka geografije že uveljavila v šolah in da jo izvajajo na različne načine.

XI. LETNI KONGRES EGEA (3.-9. 10. 1999, NUNSPEET – NIZOZEMSKA)

Matija Zorn

XI. letni kongres EGEA (European Geography Association for Students and Young Geographers) z delovnim naslovom »Lowlands in high perspective – Marshlands, Mainports and more...«, je tokrat potekal v kraju Nunspeet na Nizozemskem med 3. in 9. oktobrom 1999. Na kongresu se je zbralo 118 študentov geografije ter mladih geografov iz tridesetih univerz šestnajstih evropskih držav.

Delo na kongresu je potekalo v obliki strokovnih tematskih predavanj, delavnic, poglobljenih razgovorov, ekskurzij in terenskega dela. Vzporedno je potekalo osem delavnic:

1. Preureditev obal na Nizozemskem,
2. »Mainports«,
3. Polinuklearne regije v Evropi – primer Randstada,
4. GIS,
5. Evropska predstava o Nizozemskem,
6. Evropske integracije,
7. Turizem in njegov vpliv na ruralna območja,
8. Fizičnogeografski prerez Hulshorsterzanda.

Večina delavnic je imela težišče problematike na Nizozemskem. Vse pa so skušale vplesti poleg holandskega še evropski pogled na zastavljene probleme.

Na prvi delavnici so se ukvarjali s preureditvami oz. obnovo, ki so jo v zadnjih letih izvedli na nizozemskih morskih in rečnih obalah, saj bi bilo 65 % države poplavljen ob visokih morskih in rečnih vodah. Po zadnji veliki katastrofalni poplavi leta 1953 so začeli z različnimi projekti, ki so vsi skupaj ustvarili velik zaščitni sistem, ki bi varoval državo pred poplavami. Na delavnici so bile predstavljene tudi antropogene geomorfološke spremembe na obalah.

Druga delavnica se je na kratko imenovala »Mainports«. Na Nizozemskem se velik del prostorske politike ukvarja z razvojno integracijo dveh t. i. »mainportov«. To sta rotterdamška luka in amsterdamsko letališče Schiphol. Ker delujeta kot mednarodni središči, privabljata veliko prometa in povzročata resne probleme za okolje in ljudi. Problemi so povezani z onesnaženostjo zraka in morja, s hrupom in vse večjimi potrebami po prostoru ... Delavnica se je ukvarjala z delovanjem »mainportov« na nacionalni in evropski ravni, kot tudi s problemi, ki jih njihovo delovanje povzroča.

Dominantna oblika urbanizacije v velikem delu zahodne Evrope je t. i. polinuklearna urbana regija. To je regija, v kateri manjka dominantni ekonomski, kulturni in politični center, pač pa so funkcije razpršene po več centrih, ki so si med seboj enakovredni. Centri v taki urbani regiji so povezani v močno prometno in komunikacijsko mrežo, tako da delujejo kot funkcionska enota. Primer take večjedrne urbane regije je tudi Randstad, na območju katerega so tudi štiri največja nizozemska mesta (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag in Utrecht) in večje število srednje velikih mest, katerih število prebivalcev in število delovnih mest se je skokovito povečalo po letu 1970. Na tej delavnici, ki je vključevala tudi ekskurzijo v Lelystad, Amsterdam in Utrecht, so udeleženci skušali izdelati model bodočega razvoja Randstada.

Ker so danes GIS-i pomemben pripomoček pri geografskem proučevanju, je bila ena od delavnic namenjena tudi tej tematiki. Skušali so odgovoriti na naslednje vprašanje: kateri fizičnogeografski faktorji vplivajo na poselitveni vzorec v regiji Veluwe (Nizozemska).

Na peti delavnici so udeleženci ugotavljali, kako na Nizozemsko in na njene prebivalce gledajo v različnih državah Evrope oz. kaj in koliko o Nizozemski spregovorijo v teh državah v izobraževalnem procesu, preko turističnih informacij ali preko komercialnih oglasov. Cilj je bil ugotoviti podobnosti in razlike v poznavanju Nizozemske med državami.

V delavnici o evropskih integracijah so udeleženci preko pogovora in referatov skušali odgovoriti na naslednja vprašanja: Kaj pričakujemo od Evrope? Kakšno Evropo hočemo? Ali je Evropska zveza omejena le na Evropo? Kje so meje evropskih integracij?

Kot že nekaj zadnjih let je bila tudi tokrat organizirana turistična delavnica, saj turizem kot najhitrej-